Evropský parlament
2019-2024

Výbor pro zahraniční věci

2023/2042(INI)

14.4.2023

NÁVRH ZPRÁVY

o vztazích mezi EU a Švýcarskem
(2023/2042(INI))

Výbor pro zahraniční věci

Zpravodaj: Lukas Mandl

Zpravodajové (*):
Jörgen Warborn, Výbor pro mezinárodní obchod
Hannes Heide, Výbor pro kulturu a vzdělávání

(*) Přidružený výbor – článek 57 jednacího řádu

PR_INI

OBSAH

Strana

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 3

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o vztazích mezi EU a Švýcarskem
(2023/2042(INI))

Evropský parlament,

– s ohledem na Dohodu mezi Evropským hospodářským společenstvím a Švýcarskou konfederací[1] podepsanou dne 31. prosince 1972;

– s ohledem na Dohodu mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přímém pojištění jiném než životním[2],

– s ohledem na Dohodu mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o zjednodušení kontrol a formalit při přepravě zboží a o celně bezpečnostních opatřeních[3],

– s ohledem na skutečnost, že Švýcarsko v roce 1992 odmítlo členství v Evropském hospodářském prostoru,

– s ohledem na rozhodnutí Rady a Komise týkající se Dohody o vědeckotechnické spolupráci, ze dne 4. dubna 2002 o uzavření sedmi dohod se Švýcarskou konfederací, známých jako „dvoustranné dohody I“[4],

– s ohledem na devět dodatečných odvětvových dohod podepsaných v roce 2004, známých jako „dvoustranné dohody II“,

– s ohledem na Dohodu mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o vzájemném uznávání posuzování shody[5], která vstoupila v platnost dne 1. června 2002,

– s ohledem na Dohodu mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o obchodu se zemědělskými produkty, která vstoupila v platnost dne 1. června 2002[6],

– s ohledem na Dohodu mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o některých aspektech vládních zakázek[7],

– s ohledem na Dohodu mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Švýcarskou konfederací na straně druhé o volném pohybu osob[8],

– s ohledem na dohodu mezi Švýcarskou konfederací a Evropským policejním úřadem,

[1] Úř. věst. L 300, 31.12.1972, s. 189.
[2] Úř. věst. L 205, 27.7.1991, s. 3.
[3] Úř. věst. L 199, 31.7.2009, s. 24.
[4] Úř. věst. L 114, 30.4.2002.
[5] Úř. věst. L 114, 30.4.2002, s. 369.
[6] Úř. věst. L 114, 30.4.2002, s. 132.
[7] Úř. věst. L 114, 30.4.2002, s. 430.
[8] Úř. věst. L 114, 30.4.2002, s. 6.

která je v platnosti od roku 2006,

– s ohledem na dohodu mezi Eurojustem a Švýcarskem ze dne 26. listopadu 2008,

– s ohledem na Dohodu mezi Evropskou unií a Švýcarskou konfederací o spolupráci při uplatňování jejich právních předpisů o hospodářské soutěži[9] z roku 2014,

– s ohledem na Dohodu o spolupráci mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Švýcarskou konfederací na straně druhé týkající se evropských programů družicové navigace[10],

– s ohledem na Ujednání mezi Evropskou unií a Švýcarskou konfederací o pravidlech pro Švýcarské konfederace na činnosti Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu[11], podepsané dne 10. června 2014 a ratifikované Švýcarskem dne 1. března 2016,

– s ohledem na Dohodu mezi EU a Švýcarskem o automatické výměně informací o finančních účtech, která vstoupila v platnost dne 1. ledna 2017 a která významně usnadňuje boj proti daňovým únikům,

– s ohledem na Dohodu mezi Evropskou unií a Švýcarskou konfederací o propojení jejich systémů obchodování s emisemi skleníkových plynů, podepsanou dne 23. listopadu 2017[12],

– s ohledem na závěry ze zasedání Rady ze dne 19. února 2019 o vztazích mezi EU a Švýcarskou konfederací,

– s ohledem na rozhodnutí Švýcarské federální rady ze dne 26. května 2021 ukončit jednání o institucionálním rámci EU-Švýcarsko,

– s ohledem na to, že Švýcarská federální rada přijala dne 23. února 2022 soubor pokynů pro svůj balíček pro jednání s EU,

– s ohledem na rozhodnutí Švýcarska zvýšit svůj finanční příspěvek Evropské agentuře pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex),

– s ohledem na Doporučení Evropského parlamentu ze dne 26. března 2019 Radě, Komisi a místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, týkající se dohody o institucionálním rámci mezi Evropskou unií a Švýcarskou konfederací[13],

– s ohledem na Doporučení Evropského parlamentu ze dne 18. června 2020 pro jednání o novém partnerství se Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska[14];

– s ohledem na Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1313/2013/EU ze dne

[9] Úř. věst. L 347, 3.12.2014, s. 3.
[10] Úř. věst. L 15, 20.1.2014, s. 3.
[11] Úř. věst. L 65, 11.3.2016, s. 22.
[12] Úř. věst. L 322, 7.12.2020, s. 3.
[13] Úř. věst. C 108, 26.3.2021, s. 133.
[14] Úř. věst. C 362, 8.9.2021, s. 90.

17. prosince 2013 o mechanismu civilní ochrany Unie[15],

– s ohledem na článek 54 jednacího řádu,

– s ohledem na stanovisko Výboru pro mezinárodní obchod a Výboru pro kulturu a vzdělávání,

– s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9-0000/2023),

A. vzhledem k tomu, že EU a Švýcarsko jsou blízkými podobně smýšlejícími spojenci a klíčovými hospodářskými partnery;

B. vzhledem k tomu, že EU a Švýcarsko mají dlouhodobé vztahy založené na sdílených hodnotách a cílech míru a hospodářské prosperity;

C. vzhledem k tomu, že Švýcarská federální rada zadala vypracování klíčových údajů pro mandát k vyjednávání s EU do konce června 2023;

D. vzhledem k tomu, že EU a Švýcarsko dosud uzavřely více než 120 dvoustranných dohod; vzhledem k tomu, že mnohé z nich je naléhavě třeba aktualizovat;

E. vzhledem k tomu, že Švýcarsko se rozhodlo ukončit jednání o institucionálním rámci EU-Švýcarsko; vzhledem k tomu, že je třeba nalézt řešení pro budoucí vztahy mezi EU a Švýcarskem;

F. vzhledem k tomu, že Švýcarsko je plně integrováno do jednotného trhu EU; vzhledem k tomu, že na jednotném trhu jsou nezbytné rovné podmínky;

G. vzhledem k tomu, že ve Švýcarsku se dne 22. října 2023 budou konat všeobecné volby;

Zahraniční a bezpečnostní politika

1. zdůrazňuje silný zájem EU o spolupráci se Švýcarskem v otázkách mezinárodního míru, bezpečnosti a obrany, zejména v reakci na ruskou útočnou válku proti Ukrajině; vítá, že se Švýcarsko připojilo k sankcím EU přijatým v této souvislosti, čímž se odchýlilo od svého tradičně neutrálního postoje;

2. vítá blízký postoj Švýcarska ke společné zahraniční a bezpečnostní politice EU; dále vítá oznámení Švýcarska z listopadu 2021, že se bude účastnit stálé strukturované spolupráce (PESCO);

3. vítá skutečnost, že Švýcarsko usiluje o užší spolupráci s EU a NATO; vítá v této souvislosti zapojení Švýcarska do programu Partnerství pro mír; naléhavě vyzývá Švýcarsko, aby prohloubilo spolupráci s EU v oblasti zajišťování potravin a obrany;

4. konstatuje, že Švýcarsko se připojuje k sankcím EU vůči Rusku případ od případu; vybízí Švýcarsko, aby důkladně a důsledně uplatňovalo omezující opatření a zabránilo jejich obcházení; vybízí Švýcarsko, aby zintenzivnilo zabavování a konfiskaci ruského

[15] Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 924.

majetku;

Společnost a geopolitika

5. vítá politické prohlášení v návaznosti na konferenci kantonů ze dne 24. března 2023, které podporuje smluvní vztahy s EU založené na sdílených hodnotách; vítá také účast Švýcarska na neformálních summitech Evropského politického společenství;

6. uznává spolupráci mezi EU a Švýcarskem v oblasti mezinárodní migrace, včetně řízení toků a relokace uprchlíků; bere na vědomí velký počet přeshraničních pracovníků mezi EU a Švýcarskem;

7. vyjadřuje politování nad tím, že Švýcarsko nesplňuje podmínky pro vstup do mechanismu civilní ochrany EU; vyzývá k budoucímu partnerství se Švýcarskem v tomto rámci;

Hospodářství a trh práce

8. připomíná dlouhodobý vztah mezi EU a Švýcarskem založený na sdílených hodnotách a cílech míru a hospodářské prosperity, jakož i na vzájemné hospodářské závislosti;

9. je znepokojen tím, že Švýcarsko provádí některé dohody nedůsledně a že následně přijalo legislativní opatření a postupy, které jsou s těmito dohodami neslučitelné, zejména s dohodou o volném pohybu osob;

10. konstatuje, že je třeba přezkoumat velký počet dvoustranných dohod mezi EU a Švýcarskem, aby se zabránilo vypršení jejich platnosti, hlavně těch, které se týkají lepšího přístupu hospodářských subjektů EU na švýcarský trh, zejména v odvětví zemědělství, potravinářství a služeb;

11. konstatuje, že účinný mechanismus řešení sporů má zásadní význam, stejně jako řešení institucionálních záležitostí, jako je politika soudržnosti; zdůrazňuje, že společná jurisdikce mezi EU a Švýcarskem je předpokladem společného trhu;

12. naléhavě vyzývá Švýcarsko, aby v případě potřeby uplatňovalo příslušné acquis EU, zejména pokud jde o vyslané pracovníky, a aby upravilo doprovodná opatření vztahující se na hospodářské subjekty EU poskytující služby na jeho území; bere na vědomí obavy Švýcarska v tomto ohledu a poukazuje na to, že bývalé kandidátské země EU měly podobné obavy a že se nenaplnily;

Energetika

13. se znepokojením konstatuje, že Švýcarsko nepodpořilo úsilí EU o odstranění ochrany fosilních paliv ze Smlouvy o energetické chartě;

14. zdůrazňuje, že stabilita sítě a bezpečnost dodávek a tranzitu závisí na úzké spolupráci mezi EU a Švýcarskem; bere na vědomí propojení švýcarských, německých a francouzských elektrických rozvodných sítí; je nadále znepokojen tím, že vyloučení švýcarského energetického průmyslu představuje systémová rizika pro celou synchronně propojenou síť kontinentální Evropy;

15. zdůrazňuje, že je třeba nalézt řešení pro přeshraniční obchodování s elektřinou, aby byla umožněna pokračující a úzká spolupráce mezi EU a Švýcarskem;

Výzkum a vývoj

16. zdůrazňuje význam spolupráce mezi EU a Švýcarskem v oblasti výzkumu a vývoje, která podporuje úlohu Evropy jako silného aktéra ve výzkumu a inovacích;

17. připomíná význam spolupráce mezi EU a Švýcarskem v programech EU, jako je Horizont Evropa, Digitální Evropa, Euratom, ITER a Erasmus+, a oceňuje dosavadní vynikající výsledky spolupráce;

18. vyzývá Komisi a Švýcarskou federální radu, aby učinily maximum pro zajištění návratu Švýcarska do programu Horizont Evropa; vyzývá Švýcarskou federální radu, aby přijala mandát k jednání o klíčových strukturálních otázkách a vyslala tak EU jasný politický signál;

Institucionální rámec a spolupráce

19. vyjadřuje politování nad rozhodnutím Švýcarské federální rady ukončit v květnu 2021 jednání o institucionálním rámci EU-Švýcarsko; vyjadřuje politování nad veškerými narativy, že EU jedná proti švýcarským zájmům; zdůrazňuje, že další neúspěšné jednání o dohodě o vztazích mezi EU a Švýcarskem by poškodilo obě strany a mohlo by oslabit jejich politickou úlohu;

20. zdůrazňuje, že je v základním zájmu obou stran udržovat dobré, stabilní a vzájemně prospěšné vztahy v rámci modernizovaného vztahu a prostřednictvím dohody, která vytváří stabilitu a blahobyt;

21. je znepokojen tím, že platnost základních dvoustranných dohod končí; konstatuje, že model založený na dvoustranných dohodách místo na široké rámcové dohodě je zastaralý; je nadále znepokojen ukončením uplatňování dohody o vzájemném uznávání zdravotnických prostředků, což znamená, že zdravotnické prostředky již nejsou v regulované oblasti v EU uznávány;

22. vítá rozhodnutí Švýcarské federální rady představit svou koncepci vyjednávání a skutečnost, že zadala vypracování klíčových údajů pro mandát k vyjednávání s EU do konce června 2023;

23. očekává, že pokrok v přípravných rozhovorech mezi Komisí a Švýcarskou federální radou bude urychlen s cílem získat objasnění a záruky potřebné k přijetí mandátu pro jednání; vyzývá obě strany, aby využily této příležitosti k rozhovorům o možném novém vyjednávacím balíčku a aby dosáhly dohody před koncem funkčního období stávající Evropské komise a Evropského parlamentu;

°

° °

24. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi a místopředsedovi

Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a prezidentovi, vládě a parlamentu Švýcarské konfederace.